

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ТА ПОБІЧНІ КОРИСТУВАННЯ ЛІСОМ»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 205 Лісове господарство
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4,0
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

к.с.-г.н., доц. Левченко В'ячеслав Володимирович
levchenko@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2592>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Заготівля деревини та другорядних лісових матеріалів, побічні лісові користування, використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей, потреб мисливського господарства, проведення науково-дослідних робіт є невід'ємною частиною ведення лісового господарства. При інтенсивному веденні лісового господарства використання продукції лісу повинно бути комплексним та раціональним, що передбачає не лише вирощування лісу, його рубання, поновлення, а також і регульоване використання недеревних ресурсів лісу. Тому особливого значення набувають питання технологій побічних користувань, які повинні забезпечувати з одного боку невиснажливе використання недеревних ресурсів лісу, а з іншого – раціональну заготівлю та переробку отриманої продукції, тобто комплексне використання і відновлення всієї продукції лісу. Це дасть змогу значно підвищити продуктивність лісів, збільшити віддачу кожного гектару лісової площі, задовольнити потребу промисловості в сировині, а населення в продуктах харчування.

Програмні компетентності: здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК4); здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства (СК2); здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля (СК6).

Програмні результати навчання: спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень (ПРН1); вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства (ПРН2); приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень (ПРН3); здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності (ПРН5); оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання (ПРН6); розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів (ПРН7); розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології (ПРН8); визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов (ПРН9);

зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються (ПРН10); застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства (ПРН11).

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
Модуль 1				
Тема 1. Комплексне використання лісових ресурсів	6/6	Розуміти сучасні напрямки комплексного використання недревних ресурсів лісу. Розрізняти види використання лісових ресурсів. Знати вимоги чинних законодавчо-нормативних документів до заготівлі другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів	Виконати практичну та самостійну роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	30
Тема 2. Порядок заготівлі недревної продукції лісу	4/4	Знати порядок встановлення лімітів та видачі лісових квитків на заготівлю другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісу, а також організацію заготівельних пунктів недревної продукції лісу. Вміти здійснювати контроль за заготівлею другорядних лісових матеріалів, здійсненням побічних лісових користувань та використанням корисних властивостей лісу	Виконати практичну та самостійну роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	20
Тема 3. Облік площ, врожайності і запасів грибів, ягід, лікарських рослин	4/4	Вміти здійснювати облік та картування площ грибів, ягід, лікарських рослин, а також визначати врожайність грибів, ягідників та лікарських рослин. Розуміти вплив екологічних факторів на урожайність плодово-ягідних рослин та грибів. Вміти здійснювати оцінку рясності розповсюдження	Виконати практичну роботу (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	10

		трав'яних рослин. Знати методи обліку плодово-ягідних, лікарських рослин та грибів		
Тест 1. Комплексне використання та порядок заготівлі недеревної продукції лісу			Написати тест (з використанням elearn)	40
Модуль 2				
Тема 4. Збір і раціональне використання дикорослих ягід, грибів та лікарських рослин	4/4	Вміти організувати збір дикорослих ягід, плодів, грибів, лікарських рослин та рослинної сировини. Розуміти вплив антропогенних чинників на ягідники. Знати організацію збору урожаю та основні вимоги технологій зберігання і переробки плодів і ягід, а також вимоги чинних ДСТУ на зібрані свіжі плоди, ягоди, гриби та іншої недеревної продукції лісу для подальшої переробки, споживання у свіжому вигляді, зберігання і реалізації. Вміти раціонально використовувати, підвищувати врожайність та здійснювати охорону дикорослих плодово-ягідних, лікарських рослин та грибів	Виконати практичну роботу (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	10
Тема 5. Планаційне розведення дикорослих рослин	6/6	Вміти організувати плантаційне розведення плодово-ягідних рослин (журавлини, лохини, горобини чорноплідної, обліпихи крушиноподібної, калини звичайної, шипшини коричневої), штучне розведення грибів (печериці, плеврота черепичастого, опенька літнього та зимового) та плантаційне розведення лікарських рослин (алтеї лікарської, валеріани лікарської, меліси лікарської, м'яти перцевої,	Виконати практичну та самостійну роботи (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	25

		нагідок лікарських, ромашки лікарської, шавлії лікарської)		
Тема 6. Добування березового соку	6/6	Знати біологічні основи підсочування берези. Розуміти вплив екологічних факторів на соковиділення та сокопродуктивність, а також вплив підсочки на життєдіяльність дерев. Знати техніку і організацію добування березового соку та вимоги РСТ УССР 1726-83 на березовий сік, що добувають з дерев берези, а також з її пнів після зрубання, який у подальшому призначається для його переробки на харчових підприємствах та для виготовлення фармацевтичних і косметичних виробів	Виконати практичну роботу (з використанням elearn). Відповісти на контрольні запитання	15
Тест 2. Облік, збір і раціональне використання недеревної продукції лісу. Платаційне розведення дикорослих рослин			Написати тест (з використанням elearn)	50
Навчальна робота				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із дирекцією інституту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано